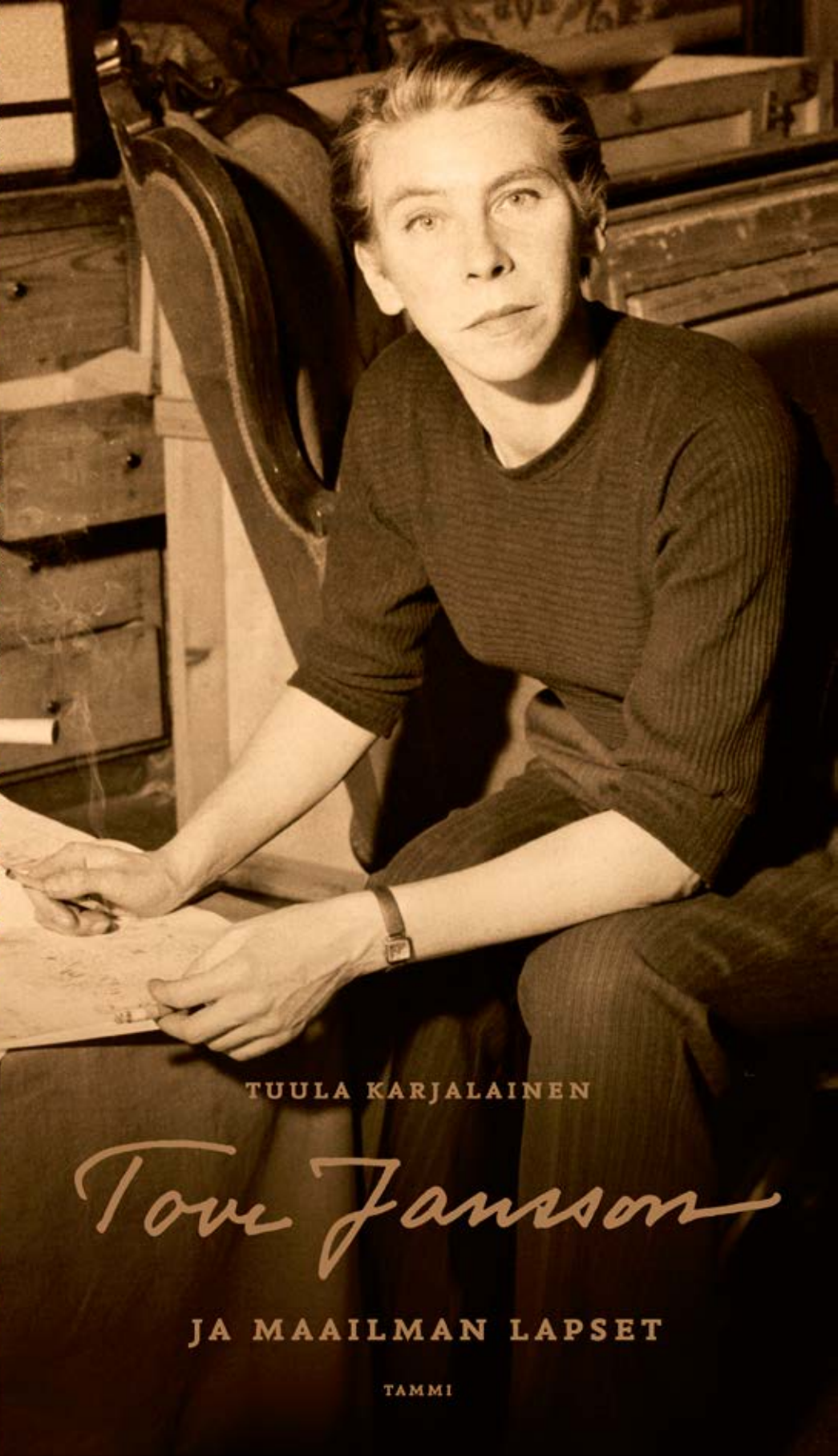

TUULA KARJALAINEN

Tove Jansson

JA MAAILMAN LAPSET

TAMMI

TUULA KARJALAINEN

Tove Jansson

JA MAAILMAN LAPSET

TAMMI

HELSINKI

1. painos

© Tuula Karjalainen, Moomin Characters™ ja Tammi 2025

Ulkoasu ja taitto: Timo Numminen

Kustannustoimittaja: Liisa Steffa

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-7542-0

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@tammi.fi

SISÄLLYS

Lukijalle 7

1.

PAHAA JA MELANKOLIAA VASTAAN 11

2.

PELASTAKAA TOVE LAPSILTA 15

3.

PULLOPOSTIA JA KIRJEITÄ RUUSUPENSAASEEN 21

Moominland, near Sweden 23

4.

RAKKAUSKIRJEITÄ 25

Voi hyvin ja elä niin kauan kuin haluat 25

5.

MUUMILAAKSO JA SEN ASUKKAAT 31

Miksi hattivatit eivät puhu, miksi Nuuskamuikkunen nukkuu teltassa? 31

Nuuskamuikkusen ja hattivattien vapaus 37

Kuka lohduttaisi Mörköä 44

Ruttuvaari pelkää hevosia 50

Kuka olet Muumilaaksossa? 53

Ovatko peikot todellisia ja eläviä 56

6.

KYSYMYKSIÄ, KYSYMYKSIÄ 59

Syyslaulu – missä on rakkauden ja ystävyys ero? 59

Muumitalo – leikki on jäljellä 61

Teuvan alttarimaalaus 63

Yksityistä yksityisempiä kysymyksiä 65

Liian vaikea kysymys 67

Kaksi poikaa ja särkynyt ystävyys 68

Nainen – taiteilija, piirtäjä, maalari vai harrastelija? 69

7.

MITEN KIRJAT SYNTYVÄT 75

Linnut lentävät niin hyvin kuin osaavat, miten ja minne – sen tietää vain ornitologi 75

Onnellinen lapsuus? 78

Älä kadota haluasi, äläkä muusta välitä – ohjeita nuorille kirjoittajille 82

8.

MUUMIBUUMI SYNTYY 95

9.

HARU – SAARI JOTA TOVE RAKASTI 105

10.

SYDÄNSURUJA JA MAAILMANTUSKAA 113

Seitsemäntoistavuotiaan elämänjanoa 114

Satujenkertoja, uneksija 115

Olen kolmetoistavuotias ja anarkisti 117

En päästä sinua koskaan 118

Varo ihannoimasta minua 121

Murrosiän ylitsevuotava, itsekeskeinen mahtailu 124

11.

YKSINÄISYYS 129

Olen aika uupunut – kirjailijan stressi 129

Neliskulmaiset ihmiset 130

Ole oma itsesi 133

Miska ja keuhkotauti 134

Pikku Myy – vihaisenakin iloinen 137

Musta lammas 141

12.

SORAÄÄNIÄ 145

Te ryvette synnissä 145

Muumipeikko ja natsit 146

Liian nuori 147

Kaksi kissaa 148

Miksi tuhosit paratiisin? 150

Typerä juttu 154

13.

HYVÄSTI MUUMILAAKSO 157

Sietämättömän itseriittoiset muumit 157

Joskus ovet sulkeutuvat eikä sille mitään mahda 158

Sanasta kuvaan ja kuvasta sanaan 164

14.

IHMISEN PERUSKYSYMYKSET 171

Millainen Jumala on 171

Elämän tarkoitus 172

Onni ja rakkaus 175

15.

-- VAIN SUORAKULMIO VAALENNUTTA RUOHOA TIESI KERTOJA,
MISSÄ NUUSKAMUIKKUNEN OLI ASUNUT. HUOMENNA SENKIN PEITTÄISI LUMI. 183

Kiitokset 187

Viitteet 189

Kuvalähdeluettelo 191

LUKIJALLE

len saanut niin paljon rakkautta, sanoi Tove Jansson elämänsä loppupuolella ja taputti saamaansa korkeaa vastattavien kirjeiden pinoa.¹ Pellingissä muistetaan, kuinka pieni nainen moottoriveneellään haki ruokaa ja vettä sekä postista säkillisen kirjeitä. Posti tiesi kenelle ne oli tarkoitettu, vaikka osoite saattoi olla hyvin epämääräinen ja mielikuvituksellinen.

Kirjassani olen halunnut lähestyä tuota Toven mainitsemaa rakkautta – tutkia, mitä se oli ja mitä se merkitsi Tovellet, hänen teoksilleen ja hänen lukijoilleen. Tove arvioi saaneensa noin tuhatviisisataa tai kaksituhatta kirjettä vuosittain kymmenien vuosien aikana eri puolilta maailmaa. Lapset ja nuoret kirjoittivat hänelle elämästään, iloistaan, suruistaan, yksinäisyydestään, unelmistaan ja pyysivät tietoja, neuvoja tai lohdutusta. Ja kaikkiin Tove vastasi.

Tove antoi osan fanipostiaan (kuten Tove kirjeitä kutsui) Åbo Akademin kirjastolle. Siellä aineisto on edelleen olemassa ja luettavissa. En tiedä, miten Tove karsi kirjeitä, ehkä hän antoi arkistolle ainoastaan ne, jotka olivat tärkeitä hänelle ja sisällöltään sellaisia, että ne voisivat olla kaikkien luettavissa. Jokainen kirje on näin läpäissyt Toven hyväksynnän. Se on helpottanut ja oikeuttanut työtäni.

Kirjan kirjoittamisen edellytyksenä oli löytää Toven vastauksia, koska ainoastaan fanipostin tutkiminen antaisi vain puolittaisen kuvan kirjeenvaihdosta. Kymmeniä vuosia sitten lähetettyjen kirjeiden löytyminen eri puolilta maailmaa tuntui vaikealta. Ei se silti mahdotontakaan ollut. Toven vastausten saajat – silloiset lapset ja nuoret – ovat nyt aikuisia, ja osa saajista on siirtynyt jo tuonilmaisiiin. Oli viimeiset hetket etsinnälle. Maailma on laaja alue etsiä kirjeitä, silti löysin niitä useita ennen kaikkea Moomin Charactersin sekä eri puolilla maailmaa elävien ystäväni avulla. Muutamien kirjoittajien kanssa olen ollut kirjeenvaihdossa.

Åbo Akademin arkistossa on lukuisia Toven vastauskonsepteja. Ne ovat selkeitä ja niistä käy vaivatta ilmi, mitä kukin lähettäjä on kirjoittanut hänelle. Hänen käsi-alansa on yleensä hyvää ja helppolukuista, mutta muutamissa konsepteissa runsaat korjaukset, ylipyyhinnät ja päällekirjoitukset vaikeuttavat tulkintaa. Olen löytänyt monta kokonaista sarjaa: Tovelille osoitetun kirjeen, Toven vastauskonseptin ja lopulta Toven postissa lähettämän kirjeenkin. Olen voinut verrata konseptia ja lopullista kirjettä keskenään eikä niillä näytä olevan oikeastaan mitään olennaista sisällöllistä eroa. Arkistossa on muutamia konsepteja, joihin Tove on lisännyt tiedon, ettei hän ole niitä postittanut – ne ovatkin täynnä silottamattomia ärhäköitä kommentteja. Tove piirsi usein kirjeeseen jonkin pienen kuvan, saarimaisen Harulta, kukan, pienen omakuvan, muumihahmon tai pani kirjeeseen mukaan kiiltokuvia muumeista.

Kirjoittajien yksityisyyden suojaamiseksi en paljasta fanien nimiä, vaan muunsin tai jätin pois. Tietokirjailijalle se on ahdistavaa, koska lähdeviitteet ovat tärkeitä. Mutta jos kirjeissä oli päivämäärä, sen lisäsin, ja kirjeet ovat löydettävissä arkistosta päiväyksen avulla. Useissa kirjeissä ei kuitenkaan ole päivämäärää eikä kirjoittajaakaan. Siihen on tyytyminen. Aivan Toven elämän lopussa hän sai vielä kirjeitä, joita hän ei ilmeisesti ehtinyt luovuttaa Turkuun. Kirjeet ovat Moomin Charactersin hallussa, ja olen voinut tutustua niihin.

Kirjan jaottelu noudattelee kirjeiden sisältöjä, niissä ilmaistut ilot ja surut toistuvat hyvin samanlaisina vuosikymmenestä tai maanosasta riippumatta. Tietyn ikäisten kirjeissä korostuvat kysymykset yksinäisyydestä, tulevaisuuden ahdistuksesta tai toiveista, joihin he kaipaavat neuvoja tai lohdutusta. Joillakin oli yksi tai vain muutama selkeä kysymys, joihin pyydettiin vastausta tai mielipidettä.

Ajatus tämän kirjan kirjoittamisesta syntyi jo vuonna 2013 Toven elämää valottavan kirjani *Tove Jansson – Tee työtä ja rakasta* tekemisen ja sen yhteydessä Ateneumiin kuratoimani Tove Janssonin näyttelyn suunnittelun aikana. Nyt halusin tuoda esiin Toven vähemmän tunnetun, mutta merkittävän ja hänelle itselleen erittäin tärkeän puolen hänen elämässään ja työssään.

Tuula Karjalainen
Helsingissä maaliskuussa 2025

1.

PAHAA JA MELANKOLIAA VASTAAN

Muumien kuuluisuus oli väistämätöntä, vaikkakin melko hidasta. Jo ensimmäisistä kirjoista ja niiden käännöksistä lähtien Tovelille alkoi tulla lasten ja nuorten kirjeitä kaikkialta maailmasta. Kansainvälistä kuuluisuutta kirjojen käännösversioiden lisäksi toivat sarjakuvat, joita englantilainen *Evening News* myi lisenssillään sanomalehdille, myös Suomeen. Kun muumit alkoivat elää muuallakin kuin kirjoissa ja sarjakuvissa, kirjeenvaihto lisääntyi räjähdysmäisesti, etenkin muumifilmien myötä. Kirjoihin, teatteriin tai edes sarjakuvaan verraten animaatio- ja nukke-elokuvien kautta muumit tulivat tuhatkertaisesti paremmin tunnetuiksi. Länsi-Saksassa tehtiin jo vuosina 1959–1960 nukkeanimaatio. Tämä 26-osainen tv-sarja pohjautui *Taikurin hattuun* ja *Vaaralliseen juhannukseen*. Tove kirjoitti yhdessä ystävänsä Lasse Pöystin kanssa Ruotsin televisiolle 16-osaisen muumisarjan, joka herätti valtavan innostuksen. Puolassa tehtiin nukkeanimaatio vuosina 1978–1982, siinä oli 78 jaksoa, joita esitettiin Puolassa, Saksassa, Englannissa ja Suomessa 1980-luvun alussa. Tovekin oli sitä suunniteltaessa mukana. Myös Neuvostoliitossa tehtiin muumianimaatioita.

Lasten ja nuorten kirjeet ovat täynnä ihailua ja rakkautta Tovea kohtaan, mutta niissä on myös paljon suuria ja koskettavia kysymyksiä elämästä, yksinäisyydestä, sairaudesta, surusta ja kaikista suurista tai pienistä ongelmista. Nuoria painoi huoli,

kuinka selvitä elämästä ja millaiseksi se muodostuisi. Omalla tavallaan kirjeet ovat ihailijapostia, mutta vielä enemmän ne ovat avoimia ja rehellisiä kirjeitä viisaalle aikuiselle, jolla on kyky ymmärtää, lohduttaa ja neuvoa. On myös iloisia ja onnellisia, toivoa täynnä olevia kirjeitä, etenkin monilta, jotka käyttivät Muumilakson olentoja pseudonyymeinään; kirjoittajien joukossa on tuhansia nuuskamuikkusia, pikku myitä, ruttuvaareja, miskoja, vilijonkkia ja muita muumihahmoja.

Monet halusivat myös tavata Toven, mutta noin 1 500–2 000 vuosittaisen kirjeen vastaanottajalla ei juuri ollut siihen mahdollisuuksia. Jotkut pyysivät lupaa saada käyttää Toven nimeä esimerkiksi atomivoimaa vastustavissa mielenosoituksissa. Pyyntöihin Tove suhtautui usein myönteisesti, jos kohde oli hyvä.

Vastauksia lukiessa huomaa selvästi, että Tove paneutui empaattisesti kirjoittajan kysymyksiin ja ongelmiin, oli kyseessä sitten lapsi tai nuori, ja kirjoitti hyvin avoimesti omasta elämästään ja kokemuksistaan, usein kipeistäkin asioista, joilla oli jokin yhteys kirjoittajan ongelmiin. Kirjeitten perusteella ongelmat olivat aika yhteisiä. Kirjeiden, vastausten ja koko ajatustenvaihdon myötä Tovesta tuli ikään kuin tuhansien lasten uskottu ja melkeinpä kirjeitse toimiva etäterapeutti.

Pikku Myy -paperinukke 1970-luvulta

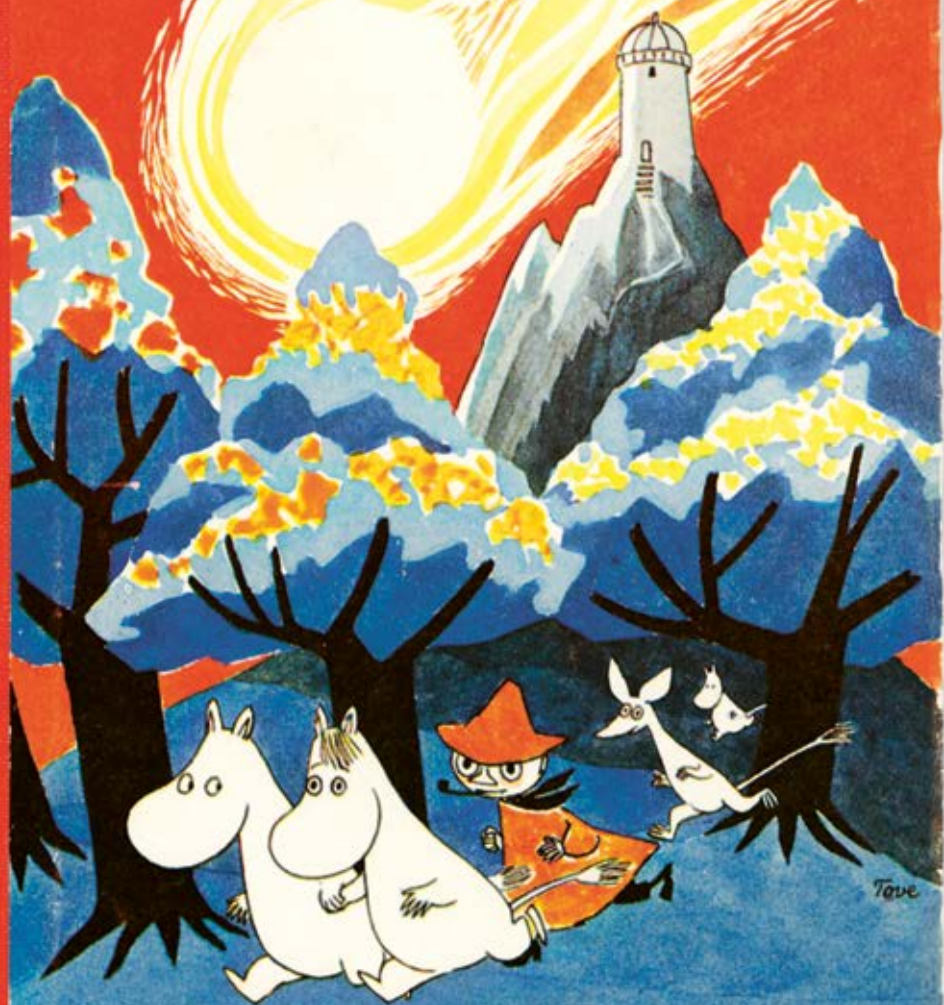
Tove sai lapsilta ja nuorilta paljon piirustuksia, monissa oli suoria vaikutteita alkuperäisistä, mutta monet olivat myös omia tulkintoja

Jokainen lapsi ja nuori tarvitsee ainakin yhden häntä kuuntelevan aikuisen kasvaakseen onnelliseksi ihmiseksi. Useille kirjoittaneille Tove oli juuri tällainen aikuinen. Vaikka Tove oli hyvin ymmärtävä lukija ja vastaaja, hän saattoi olla varsin suora ja ki-pakkakin, jos kirje sitä edellytti. Usein jo pelkästään jokin tietty Muumilaakson hahmo tuntui auttavan kirjoittajaa, ja olentoon samaistuminen antoi uutta iloa ja rohkeutta elämän valintoihin, joskus jonkinlaisen valoisan pakotien omista ongelmista. Kuten nuori tyttö Moskovasta kirjoitti sattuvasti vuonna 1997: muumikirjat ovat lääkettä pahaa ja melankoliaa vastaan. Usko muumien mahtiin oli valtava nuorten mielissä.

Kuka olet Muumilaaksossa -leikki on ympäri maailmaa levinnyt monen tuottajan tekemänä ja markkinoimana, mutta näille lapsille ja nuorille se ei ollut ainoastaan leikki, vaan psykologinen väline henkiseen kasvuun. Haluttiin tietää enemmän valitusta samaistumisen kohteesta, jonkinlaisesta pseudominästä tai toteemiolennosta ja samalla omasta itsestä.

TOVE JANSSON

MUUMIPEIKKO JA PYRSTÖTÄHTI

WSOY

2.

PELASTAKAA TOVE LAPSILTA

Kirjeisiin vastaaminen vei aikaa ja energiaa – aikaa, jonka Tove olisi voinut käyttää omaan kirjoittamiseensa. Jokainen kirjoittaja odotti ennen kaikkea lisää muumikirjoja ja oli siksi huolissaan kirjailijan voinnista. Jotkut kysyivät suoraan, jaksoiko hän kirjoittaa. Tove kertoi kerran saaneensa pieneltä kirjoittajalta kannustukseksi kokonaisen shillingin. Kirje oli osoitettu Nyytille, mutta yhtä kaikki, Tovellet se päättyi.² Huolta lapsissa aiheutti sekin, että Tove asui yksin. *Toivottavasti sinä pärjääät yksin*, toivoi eräs oululainen pieni tyttö, joka rakasti muumeja, koska ne olivat niin ihanan paksuja.

Paradoksaalista kyllä, juuri innokkaasti kirjoittavat ja vastausta odottavat lapset veivät aikaa Toven omalta kirjoittamiselta. Kirjeisiin vastaaminen ei ainakaan lisännyt muumikirjojen lukumäärää.

Toven jaksaminen herätti huolta lapsissa, mutta puhutti myös muita. Lehdistössä vedottiin lapsiin, etteivät he enää kirjoittaisi Tovellet. Jo vuonna 1974 *Dagens Nyheter* haastatteli häntä otsikolla *Pelastakaa Tove lapsilta*. Tove otti itsekin asian esille ja puhui muun muassa kirjailijoiden rauhoitusajasta – ajasta, jolloin kirjai-

◀ *Muumipeikko ja pyrstötähti*
-kirjan kansi vuodelta 1959

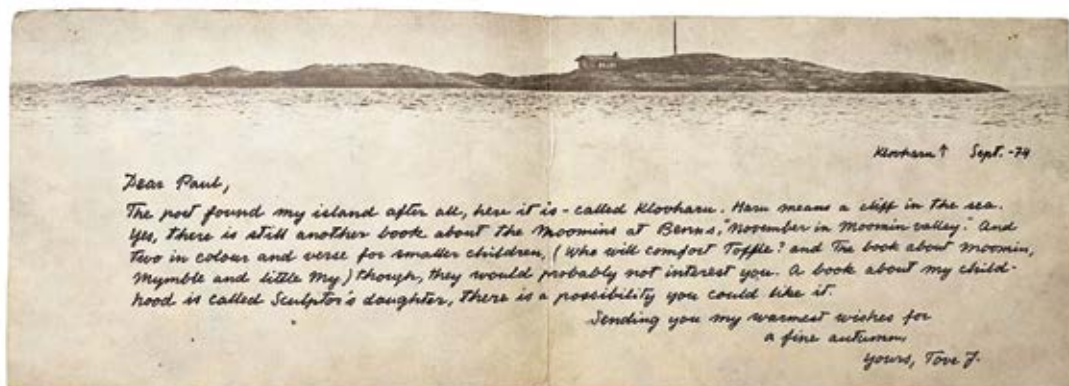

lijaa ei saa häiritä, vaan hänen on annettava keskittyä tekemiseensä ilman muita velvollisuuksia. Tämä jonkinlainen kirjailijoiden suojalaki olisi vastaava kuin laki lintujen pesimärauhasta, lakisääteisestä rauhoitusajasta, jolloin niitä ei saa häiritä. Kirjan kirjoittaminen on samankaltaista herkkää toimintaa kuin linnunmunien hautominen ja poikasten ruokkiminen. Kirjailijoiden suojalain tukemana kirjailijat voisivat keskittyä luovaan työhönsä, johon he tarvitsevat rauhaa, aikaa ja yksinäisyyttä, Toven sanoin: *Vaikka on ihanaa, että ihmiset pitivät kirjoista, on tärkeitä saada aikaa voidakseen kirjoittaa edelleen uusia kirjoja.*³

Tove ei kehottanut ketään lähettämään hänelle kirjeitä ja joutui torjumaan innokkaat kirjeenvaihtokaveripyynnöt. Silti hänellä oli joitakin pitkäaikaisia, useiden vuosienkin ajan kestäneitä kirjeenvaihtosuhteita. Mutta kirjoittaessaan tai puhuessaan koululuokille hän vilpittömästi pyysi opettajia, etteivät he innostaisi lapsia kirjoittamaan hänelle. Yhteiskirjeet koko luokalta ja piirustukset olivat toivottuja, koska niihin saattoi vastata yhdellä kirjeellä.

Toven jäämistössä on lähettämättä jäänyt päiväämätön kirje nuorelle opettajalle, luultavasti 1990-luvulta, jolloin Tove oli ehkä jo 80-vuotias. Se kuvaa avoimesti kirjeenvaihdon ongelmia ja opettajien ajattelemattomuutta kirjailijaa kohtaan, joka on lisäksi jo vanha. Oli tuiki tavallista, että opettajat pyysivät jokaista oppilastaan erikseen kirjoittamaan hänelle kirjeen, ja näin hänen olisi vastattava jokaiselle, noin 40–50 lapselle. Ei ihme, että hän turhautui painajaisen kaltaisesta olotilastaan, jota hän kuvasi: – *katkeamaton virta kirjeitä, koko ajan, eikä se koskaan lopu* –.

Toven ärsyntyä opettajista, jotka hänestä olivat niin laiskoja, etteivät viitsineet itse etsiä tietoja kirjailijasta. Sen sijaan he panivat lapset kyselemään kirjailijan elämästä ja työstä, lisäksi kiireellä – niin pian kuin mahdollista. Opettajien oheistamista

Klooharun siluetti. Paulille lähetetty painettu kirjekkortti

kirjeistä puuttui lasten oma aloitteellisuus ja löytämisen ilo. Yllä mainitun nuoren opettajan luokan kirjeistä pari oli lukukelvotonta, *mutta oli kaksi mielenkiintois-
takin – niissä perusteltiin, että minun kirjani ovat joka tavalla valmiita jätteisiin.
Ja minkäs sille teet?*

Kirjeisiin vastaaminen tuntui joskus ankaralta velvollisuudelta. Tällaisina hetkinä Tove tunnisti vaaran kirjoittaa pintapuolisesti, itseään toistaen. Nuorten kirjeet olivat usein kuin hätähuutoja, täynnä pelkoa, yksinäisyyttä, sairautta ja epävarmuutta, mutta myös unelmia sekä toiveita tulevaisuudesta. Rehellisyydessään ja avoimuudessaan ne olivat hyvin koskettavia, eikä hän siksikään voinut olla niihin vastaamatta. Vaikka aikaa katosikin kirjojen kirjoittamiselta, ei hänellä ollut valinnan varaa – jos hän ei vastaisi, hän saisi niin huonon omantunnon, ettei pystyisi lainkaan kirjoittamaan. Se oli pahinta, mitä Tove tiesi.⁴ Hän vastasi useimpiin kirjeisiin ja säilytti osan niistä ja omista vastauskonsepteistaan. Konseptit olivat sisällöllisesti valmiita, vain puhtaaksi kirjoitus puuttui.

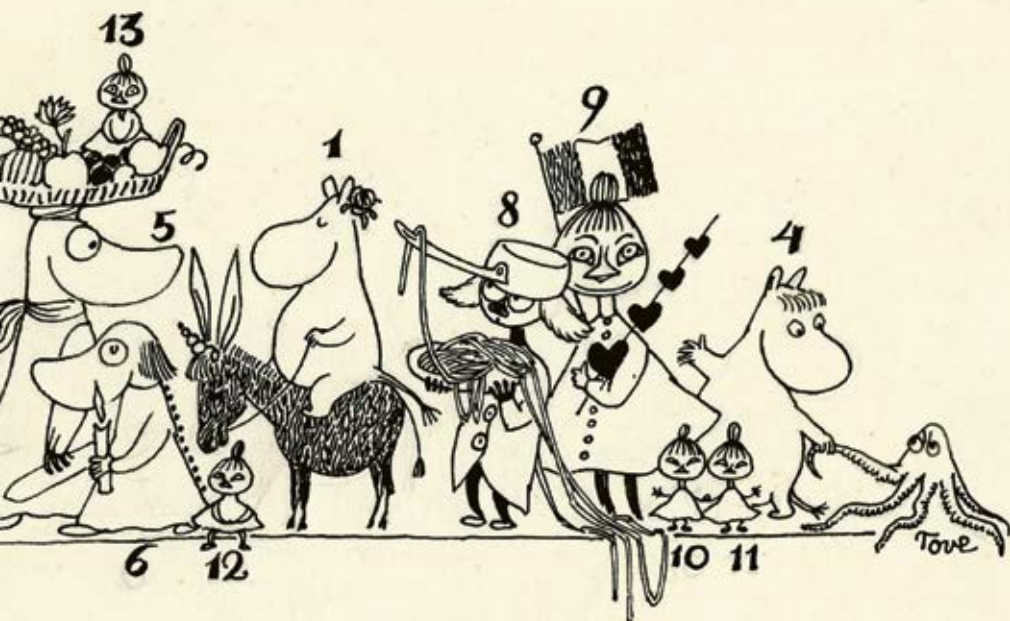

Pienen kirjeystävän tulkinta Nuuskamuikkusesta,
vieressä alkuperäinen hahmo kirjasta *Vaarallinen juhannus*

1st. Mumintröll. 2. Snussmumik. 3 en Sniff. 4 en snodsfro
 djur. 9 en mymla. 10, 11, 12, 13, 14 mymmelbarn 15 Oh my

ken 5 en hemulmörtes 6 en hemul, 7 ett spöke, 8 ett Radd-

Uca av Tove. "Soggiorno."

Muumit seurasivat Tovea, minne ikinä hän menikään.
Tässä Vivica Bandler ja Tove sekä muumit Italiassa hotelliin menossa

3.

PULLOPOSTIA JA KIRJEITÄ RUUSUPENSAASEEN

Tuntuu uskomattomalta, miten kirjeiden osoitteiden epämääräisyydestä huolimatta fanikirjeet löysivät tiensä toiselta puolen maailmaa kesäisin Pellingin pienelle saarelle ja talvella kaupunkiosoitteeseen Ullanlinnan torniin. Kirjeiden ja korttien osoitteena oli usein vain Muumilaakso tai Tove Jansson, mutta oli paljon mitä kummallisimpia osoitteita. Maailman postilaitosten on täytynyt ainakin jotenkin tietää Muumilaakso ja sen summittainen maantieteellinen sijainti ja Toven henkilö. Vielä enemmän tietoa vaativat kirjeet, jotka oli osoitettu suoraan jollekin Muumilaakson olennolle. Se edellytti Muumilaakson tarinoiden ja asukkaiden tuntemista, ilman tätä postin olisi ollut miltei mahdotonta toimittaa kirje perille.

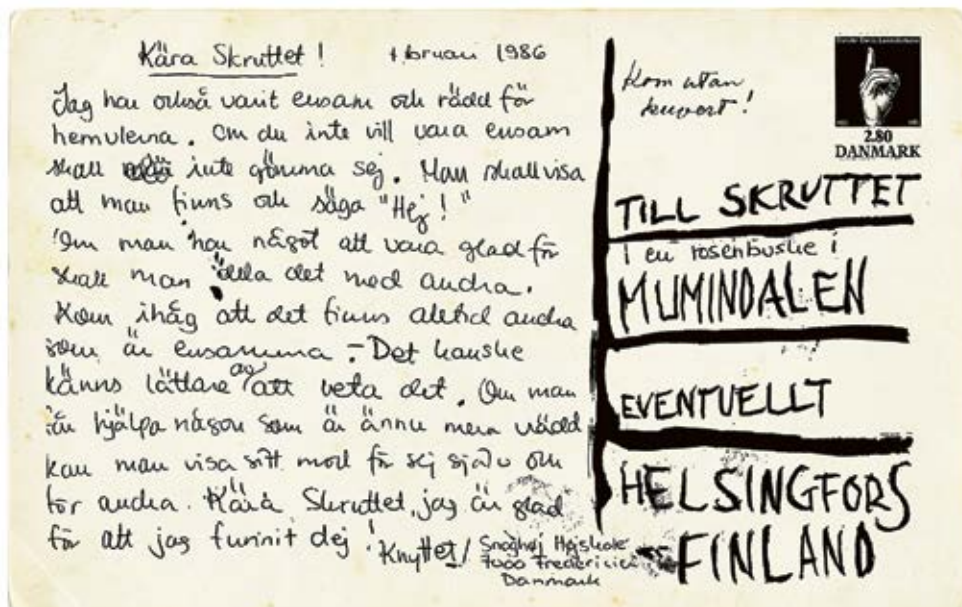
Esimerkiksi Tanskasta ilman kirjekuorta lähetetty kortti oli osoitettu Skruttelle eli Tuitulle, Nyytin ystävälle, ja se saapui perille. Kortti on aivan kuin kirjasta *Kuka lohduttaisi nyytiä?*, jossa neuvottiin lapsia kirjoittamaan Tuitulle ja laittamaan kirjeet ilman postimerkkiä ruusupensaaseen – kyllä Tuittu ne ruusujen seasta löytäisi. Näin nämäkin lähettäjät tekivät, mutta onneksi liimasivat korttiin postimerkin ja veivät kortin postiin. Reippaasti tekstattu kortti tuli kuin tulikin perille helmikuussa 1986 osoitteella:

◀ Toven postiluukku pursui joskus
kirjeistä ja piirustuksista

Till Skruttet - i en rosenbuske i - Mumindalen
 Eventuellt
 Helsingfors Finland.

Kortin kirjoittajat tunnustivat pelkäävänsä hemuleita ja neuvovat Tuittua, ettei tämän pitäisi piiloutua vaan tulla esiin toisten joukkoon. Tuitun olisi hyvä muistaa, että on aina muitakin yksinäisiä. Tove eläytyi leikkiin ja vastasi Tuittuna ja Nyytinä, jotka kiittivät lohduttavasta kortista ja totesivat, etteivät he enää ole peloissaan: *Olemme löytäneet näkinkengän, jossa nyt asumme. Mikään vaara ei siellä koskaan uhkai!* *Onnellista kevättä! Tuittu ja Nyyti.* Toven kortti loppui juuri niin kuin *Kuka lohduttaisi Nyytiä* -kirjakin.

Iloa ja hämmästyä tuotti vuonna 1980 Toven saama pulloposti, joka oli lähetetty Australiasta. Kerran aikaisemminkin Tove oli saanut pullopostia, mutta silloin meri oli huuhdellut tekstin kokonaan pois. Nyt pullopostin kirje oli turmeltumaton, vaikka se oli ollut avoimessa kirjekuoressa pitkän matkan. Oli selvää, että siitä oli pidetty matkalla hyvää huolta. Sain yhteyden Australiaan tämän pullopostin lähettäneeseen Sophiaan, joka oli tallentanut Toven kirjeen ja antoi minulle siitä kopion. Tove oli piirtänyt kuvan saarestaan ja lohdutti Sophiata, joka valitti olevansa yksinäinen. Tove

Tanskalaisten tyttöjen Tovelille lähettämä kortti suoraan ruusupensaaseen

lupasi, että jos Australia ei olisi niin kaukana, hän tulisi varmasti sinne tytön juhliin ja ottaisi mukaan Niiskuneidinkin.

MOOMINLAND, NEAR SWEDEN

Moskovasta vuonna 1997 tullut koulutytön kirje saapui perille, vaikka osoite oli kaikessa yksinkertaisuudessaan: *To Finland, to Tove Jansson, the writer has written stories about muumi-troll*. Australiasta tuli pienen pojan kirje, joka pitkästä matkasta huolimatta saapui kuin saapuikin perille, vaikka osoitteena oli vain *moominland, near Sweden*.

Tove vastasi siihen 13.8.1986 englanniksi:

Dear Little Moomin Jerome.

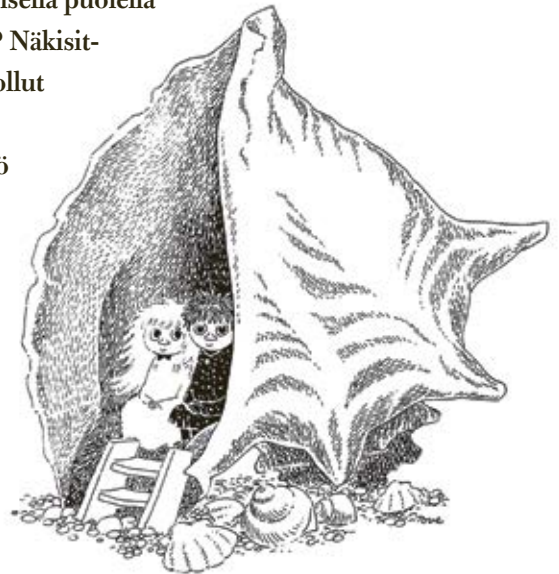
Kirjeesi saapui perille pitkän matkan jälkeen ~ ajatella postimies tiesi oikean osoitteen, Muumimaa ~ . Totta kai Muumilaakso on olemassa! Vaikka sitä ei olekaan helppo löytää, helppoa se ei ole ainakaan aikuisille. Joskus se vain katoaa, kun väärät ihmiset yrittävät tulla sinne. Me asumme Suomen itäisellä puolella rannikkoa lähellä Venäjää. Talvet olemme talviunilla, ja silloin laakso on suljettu.

Olet, luulen niin, lukenut meistä ~ kaikki tarinat ovat totta ~ voi olla kuitenkin, että Muumipappa silloin tällöin hieman liioittelee.

Nyt täällä on kesä mutta Australiassa, toisella puolella maapalloa, on aivan toinen vuodenaika? Näkisitpä myrskyt, joita meillä tänä kesänä on ollut ~ ne olivat aivan fantastisia. Meidän antennimme lensi tuulen mukana ja mörkö tuli aivan lähelle ~ . Totta kai Muumi-laakso on olemassa, vaikka sitä ei ole helppo löytää ~ .

Rakas lapsi, paljon, paljon rakkautta toivottaa Muumimamma

Nyytin ja Tuitun uusi koti isossa näkinkengässä kirjassa *Kuka lohduuttaisi nyytiä?*

UUSI NÄKÖKULMA RAKASTETTUUN KIRJAILIJAAN

Tove Jansson (1914–2001) arvioi saaneensa vuosittain jopa 1500–2000 kirjettä kaikkialta maailmasta. ”Olen saanut paljon rakkautta”, hän sanoi elämänsä loppupuolella ja taputti lukijoiltaan saamiensa kirjeitten pinoa. Lasten ja nuorten kirjeet olivat täynnä ihailua ja rakkautta Tovea kohtaan, mutta sisälsivät myös koskettavia kysymyksiä elämästä: yksinäisyydestä, surusta ja kaikista suurista ja pienistä ongelmista. Omalla tavallaan ne olivat ihailijapostia, mutta vielä enemmän ne ovat avoimia ja rehellisiä kirjeitä viisaalle aikuiselle, jolla on kyky ymmärtää, lohduttaa ja neuvoa. Vastauksissaan Tove kirjoitti avoimesti omasta lapsuudestaan ja työstään kirjailijana ja kertoi pettyneille myös, miksi muumikirjoja ei enää syntynyt.

www.tammi.fi

99.1

ISBN 978-952-04-7542-0